

Zet de mens centraal

Zet generatieve AI in om de behoeften en het welzijn van de leerling en leraar te ondersteunen en te versterken en deze niet te ondermijnen. Stel de mens daarom centraal. Zorg voor voldoende sociale interactie en stimuleer leerlingen om hun eigen creativiteit en die van anderen te benutten.

Voorbeeldafspraken

- 1 Zet generatieve AI in om de ontwikkeling van de leerling te verrijken en versterken.
- 2 Gebruik generatieve AI alleen ter aanvulling of verrijking van activiteiten in de klas.

Situatieschets

Een leerling ziet ertegen op om in de klas vragen te stellen aan de leraar over de lesstof. Omdat hij bang is dat hij vragen stelt waarop hij het antwoord had moeten weten. Hij stelt zijn vragen dan ook liever aan een AI-chatbot dan aan zijn leraar of klasgenoten. De leerling heeft het gevoel dat hij zich hierdoor zekerder voelt.

Steunen wij deze afspraak? Wat is hiervoor nodig?

Welke aanvullende afspraken zijn nodig op onze school?

Houd zelf de regie

Generatieve AI kan ondersteunen, maar belangrijke beslissingen vereisen menselijk inzicht en zorgvuldige overwegingen die AI niet kan of zou moeten maken. Daarnaast zijn de uitkomsten van generatieve AI niet volledig betrouwbaar en het is daarom van belang om zorgvuldig om te gaan met de uitkomsten ervan. Naarmate het gebruik van AI voor creatieve activiteiten zoals schrijven toeneemt, neemt ook het risico op afhankelijkheid toe. Dit kan de ontwikkeling van zowel leerlingen als leraren in de weg staan.

Voorbeeldafspraken

- 1** Neem belangrijke beslissingen altijd zelf.
- 2** Controleer of je de uitkomsten die generatieve AI genereert zelf kunt uitleggen en onderbouwen.
- 3** Gebruik generatieve AI om je denken te verruimen, niet te vervangen.

Situatieschets

Een leraar zet generatieve AI in om feedback te geven op een schrijfo opdracht. Terwijl de leerling de feedback doorneemt, stuit hij halverwege op een ingevoegde prompt: "Geef uitgebreidere feedback. Wees gedetailleerder en specifieker." Het wordt duidelijk dat de leraar zijn werk niet zelf heeft nagekeken. De leerling voelt zich niet serieus genomen.

Steunen wij deze afspraak? Wat is hiervoor nodig?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Welke aanvullende afspraken zijn nodig op onze school?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Voorkom dat generatieve AI vooroordelen versterkt

Generatieve AI kan verschillen tussen mensen vergroten, doordat het wordt getraind met data die discriminatie en stereotypen bevatten. Bestaande toepassingen voor generatieve AI zijn niet afgestemd op leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, zoals dyslexie of visuele beperkingen, of op de context van leerlingen uit minderheidsculturen. Dit kan leiden tot vooroordelen in de uitkomsten van generatieve AI of bestaande vooroordelen versterken.

Voorbeeldafspraken

- 1 Kies alleen voor AI-toepassingen die rekening houden met de speciale onderwijsbehoeften van leerlingen.
- 2 Controleer of een AI-toepassing leerlingen niet benadeelt.

Situatieschets

Een leraar gebruikt generatieve AI om korte beroepsprofielen te genereren voor een les over beroepen in de samenleving. De profielen van monteur, architect of programmeur hebben een mannelijke naam, verpleegkundigen en kleuterleidsters een vrouwelijke. Een leerling met interesse in ICT vraagt zich af of dat betekent dat techniek alleen voor jongens is.

Steunen wij deze afspraak? Wat is hiervoor nodig?

Welke aanvullende afspraken zijn nodig op onze school?

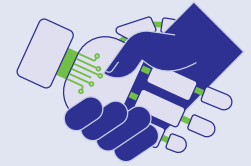

Zorg ervoor dat je begrijpt wat generatieve AI is

Generatieve AI is een groep toepassingen die zelf teksten, beelden, spraak of video genereert op basis van statistiek. Generatieve AI kan soms lijken op een vorm van menselijke intelligentie – door bijvoorbeeld patroonherkenning en probleemoplossing – maar het mist bewustzijn, emoties en werkelijk begrip. Voor het effectief en ethisch verantwoord inzetten van generatieve AI, is het daarom belangrijk dat je begrijpt wat het is en hoe het werkt.

Voorbeeldafspraken

- 1 We zorgen er allemaal voor dat we begrijpen allemaal hoe generatieve AI in de basis werkt.
- 2 Leraren zorgen ervoor dat ze naast basiskennis over AI ook kennis over de maatschappelijke kosten van AI hebben.

Situatieschets

Een leerling gebruikt generatieve AI om informatie te verzamelen voor een werkstuk over de geschiedenis van Indonesië. De leerling verwerkt deze informatie en neemt de bronnen op in de literatuurlijst. Bij het nakijken valt het de leraar op dat meerdere bronnen verzonnen zijn en confronteert de leerling hiermee.

Steunen wij deze afspraak? Wat is hiervoor nodig?

.....

.....

.....

.....

.....

Welke aanvullende afspraken zijn nodig op onze school?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bescherm je eigen privacy en die van anderen

Maak je gebruik van generatieve AI? Dan voer je altijd gegevens in. Ongemerkt kun je daarbij persoonsgegevens of andere vertrouwelijke informatie invoeren. Het is bij veel toepassingen op dit moment nog onbekend hoe deze ingevoerde gegevens worden verwerkt. Ook is het vaak nog niet mogelijk om afspraken te maken over het veilig verwerken van persoonsgegevens via verwerkersovereenkomsten. Wees je hiervan bewust en ga daarom zorgvuldig om met generatieve AI en privacy.

Voorbeeldafspraken

- 1 Voer geen persoonsgegevens in.
- 2 Houd je aan wet- en regelgeving.

Situatieschets

Een intern begeleider wil generatieve AI gebruiken om ideeën op te doen voor een handelingsplan bij een leerling met gedragsproblemen. Hij voert de vraag in zonder specifieke details over de leerling en werkt in een afgeschermd testomgeving die door de school is goedgekeurd. Hij maakt een zorgvuldige afweging welke van de ideeën passen bij de leerling en neemt deze op in het handelingsplan dat hij schrijft.

Steunen wij deze afspraak? Wat is hiervoor nodig?

Welke aanvullende afspraken zijn nodig op onze school?

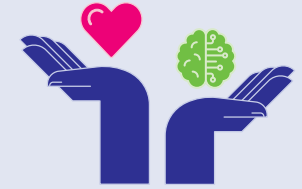

Maak bewust gebruik van generatieve AI

Gebruik generatieve AI op een veilige manier door alleen door de school betrouwbaar bevonden en goedgekeurde tools te gebruiken. Zet het in om bijvoorbeeld te brainstormen, inspiratie op te doen, samen te vatten en eigen werk bij te schaven, maar nooit als vervanging van eigen werk. Het gebruik van generatieve AI geeft daarnaast de relatie tussen de leraar en de leerling opnieuw vorm. Door generatieve AI bewust in te zetten kan de leraar tijd vrijspelen voor meer persoonlijke begeleiding en interactie met de leerling. Het houden van de balans tussen technologie en menselijke waarden is daarbij van groot belang.

Voorbeeldafspraken

- 1 Gebruik alleen door de school goedgekeurde tools.
- 2 Bewaak de originaliteit van jouw werk.
- 3 Gebruik generatieve AI alleen als hulpmiddel.

Situatieschets

Een leerling gebruikt een zelf gevonden AI-tool om snel een werkstuk over klimaatverandering te maken. De tekst ziet er goed uit, dus levert de leerling deze zonder aanpassingen in. Tijdens de nabespreking stelt de docent inhoudelijke vragen, maar de leerling kan geen uitleg geven. De leerling beseft weinig van de opdracht te hebben geleerd.

Steunen wij deze afspraak? Wat is hiervoor nodig?

.....

.....

.....

.....

.....

Welke aanvullende afspraken zijn nodig op onze school?

.....

.....

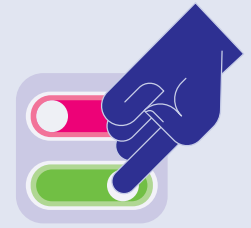
.....

.....

.....

.....

Geef duidelijk aan wanneer en hoe generatieve AI mag worden gebruikt

Door open en transparant te zijn over het gebruik van generatieve AI, creëer je vertrouwen, voorkom je misverstanden of misbruik en kunnen leerlingen en leraren de onderwijskwaliteit beter beoordelen.

Voorbeeldafspraken

- 1 Vermeld altijd het gebruik van generatieve AI.
- 2 Geef vooraf aan wanneer generatieve AI wel, niet of gedeeltelijk is toegestaan.
- 3 Wees duidelijk over de beoordelingsmethode wanneer generatieve AI mag worden ingezet.
- 4 Leerlingen in het po werken op school alleen onder toezicht van een volwassene met generatieve AI.

Situatieschets

Een docent geschiedenis merkt dat steeds meer leerlingen AI gebruiken bij het schrijven van werkstukken. In plaats van het gebruik te verbieden, geeft hij vooraf duidelijke instructies: generatieve AI mag alleen worden ingezet voor brainstormen en structureren en niet voor het uitwerken van de volledige tekst. Daarnaast vraagt hij leerlingen een procesverslag in te leveren waarin ze beschrijven hoe ze AI hebben gebruikt en welke keuzes ze zelf hebben gemaakt.

Steunen wij deze afspraak? Wat is hiervoor nodig?

Welke aanvullende afspraken zijn nodig op onze school?
